

4. predlog ustno. O teh predlogih bo v smislu § 35. razpravljala in sklepala prihodnji občni zbor. Predlogi so:

1. Zadrugnik tov. Ivan Erbežnik iz Ljubljane: V primeru smrti nevlčanene žene, ki radi prekoračene starostne dobe ni mogla biti sprejeta v US, naj izplača zadruga članu polovico njegove posmrtnine. Član plačuje prispevke za smrtne primere v polnem obsegu dalje.

2. Zadrugnik tov. Anton Volavšek iz Teharij: US naj del svojih rezerv naloži v »Učiteljski gospodarski in kreditni zadrugi v Celju«.

3. Zadrugnik tov. Drago Supančič iz Ljubljane: Zadrugnik naj za povečanje podpornega sklada ponovno vplača znesek 200 din.

4. Zadrugnik tov. Vekoslav Mlekuž iz Ljubljane: Od izplačanih posmrtnin naj se odteguje 4% odbitek, in sicer: 2% za starostni podporni sklad, 2% za podporni sklad.

Te predloge bo načelstvo oddalo posebnemu odseku, ki naj jih pregleda in pretehta od vseh strani, na prihodnjem občnem zboru pa predlaga primerno rešitev. Prosimo vse člane, ki se zanimajo za pravo in času primerno rešitev, da sporoče pisмено svoja mnenja in nasvete zadrugi upravi.

Ker je bil dnevni red izčrpan in se ni nihče oglasil za besedo, se je tov. predsednik zahvalil vsem zborovalcem za zanimanje, za debate in nasvete ter obljubil, da jih bosta upoštevala načelstvo kot zadruga uprava. Z željo, da bi se zbrali vsi zbrani na prihodnjem občnem zboru, je ob 12. uri zaključil občni zbor.

I. K.

Naša mladina

V zadnjem času prinašajo naši časopisi vznemirljive vesti o ponašanju mladine v gotovih političnih trenotkih. Mladina se izživlja in napada na cesti, se pretepa in daje duška svojim čustvom. Taki in slični znaki medsebojnih razprtij postavljajo resne vzgojitelje pred nova težka vzgojna vprašanja, ker jo v taki vlogi niso vajeni videti in ker jo po svoji dolžnosti morajo čuvati. Medtem ko poročanje časopisov priliva mladostnemu ognju dovolj netiva ter skrbi tako za nadaljnje bojevito razpoloženje, si moramo brez vsakega prikrivanja odkritosrčno priznati, da so to škodljivi pojavi v našem narodnem življenju in da bi si s svojo malomarnostjo ustvarili samo slabo bodočnost.

Mladina je up naroda, ona je njegova bodočnost — slišimo povsod. Zdrava mladina je dedinja dela, zgodovine in tradicionalnosti svojega naroda, z mladino se narod dvigne ali propade. Mladina je seme naše krvi!

Da se danes te važne naloge svoje mladine premalo zavedamo, spoznamo tedaj, ko primerjamo zadnja dejanja s slabimi posledicami vzgoje nekaterih ostalih svetovnih narodov, ki oklepajo mladino v pretesne okvire razvoja in jo vzgajajo v neki absolutno egoistični sferi, vestno in natančno preračunano na najrazličnejše mladostne nagone in nagibe. Vsako tako seganje po mladini in vsako demagoško ustvarjanje le šovinistično razpoloženje z vsemi njegovimi žalostnimi pojavi. Primeri na drugih naj nam bodo resno opozorilo, da ne zagrešimo nad svojo krvjo neodpusten zločin.

Vsi, ki imamo opravka z mladino, dobro vemo, kako težko je oblikovati njeno dušo, kako težko ovire naletimo pri tej razvijajoči in razgibajoči se stopnji življenja, katere najznačilnejši znak je bojevito razpoloženje že v normalnih razmerah in pod običajnimi vzgojnimi faktorji. Sedanja doba pa nam je z občutno brezposelnostjo vseh stanov in poklicev, z nesocialnostjo in pomanjkanjem, vihravostjo domače dnevnice in svetovne politike kot dodatnim vzgojnim milijem naše mladine potenciralo že itak težko delo.

Mladost zida gradove v oblaki! — pravi znan pregovor. Da je poln resnice, vidimo vsak dan, vsak trenutek. Obnašanje naše doraščajoče mladine nam je zato razumljivo; nepreudarna in nepremišljena dejanja so točna slika vseh lastnosti njene razvojne stopnje. Razumljivo je tedaj, da mladina za nekatera v zadnjem času storjena dejanja ne more odgovarjati, prav tako tudi ne pred javnostjo in oblastjo. Odgovarjajo lahko samo oni, ki so jo k takim dejanjem bodisi hoteli ali pa s svojo malomarnostjo napotili. Slovenska mladina še ne pozna onih temnih poti rovarjenja in splošne pokvarjenosti, ona je še daleč od takih samostojnih podvigov, zato moramo biti napram njej pravični sodniki.

Na mladino vplivajo starši, šola in družba. Ti vzgojni faktorji izoblikujejo prav vsa

kemu zemljano njegovo notranjo rast, a pri vsakem z drugim uspehom.

Skrbna roka staršev privede otroka v šolo, kjer pridobi z ozirom na izbran poklic v daljšem ali krajšem času potrebno znanje za praktično življenje, kjer si razvije vse duševne zmoglosti. S tem smo že grobo očrtali vpliv šole na človeka. Toda v vsakdanji praksi najdemo mnogo primerov, da je pripravljena mladostna neuravnovesenost na majhno pobudo reagirati z različnimi izbruhi. Za zadostitev njenega mladostnega ponosa in bojevitega razpoloženja so ji vseč dejanja širokega kova.

Družba ima na človeka najjačji vpliv, prav poseben odmev ima ta vzgojni faktor pri mladini. Tega dejstva se premnogi posamezniki ali skupine družbe zelo dobro zavedajo in tudi občutno izrabljajo. Oni dobro vedo, da se mladino zelo lahko pridobi za različne avanture, da je navdušena, slepo pokorna svojim voditeljem, da z največjim zaničevanjem tepta danes ono, kar je včeraj navdušeno častila in spoštovala. Oni se tudi dobro zavedajo, kaj znači mladino privezati na sebe tako, da se jo v času splošne šolske priprave podpira. Mladina je pa tudi prav rada orodje odraslih, kot je rada sredstvo za doseg različnih ciljev, saj ima v svoji moči brezmejno zaupanje, da bi predstavljala gore. Njeni izkoriščevalci to lastnost mladostnikov predobro cenijo, toda v škodo naroda. S takimi primeri se ne smemo ponašati, postavljati jih celo ostali doraščajoči mladini za vzgled, da je tako delo narodu v čast in ponos, kajti z njimi samo zmanjšujemo moralno in etično vrednost koristnih podvigov resničnih delavcev za narodno bitnost.

Pota, po katerih je začela hoditi naša mladina — zlasti doraščajoča, škodijo njenemu razvoju, škodijo posebno našemu narodu. Mladina se oddaljuje od svojega prirodnega cilja in bi se lotila z veseljem, a z nerazsodnostjo dela, ki mu ni kos. Koliko bi to storila iz lastnega nagiba, je vsem vzgojiteljem razumljivo, razumljivo je povsem nam, kako bi to delo opravila in kakšen bi bil njegov uspeh.

Naloga in dolžnost vseh učiteljev in drugih vzgojiteljev bodi, mladino očuvati vsega, kar škoduje njenemu razvoju; ona mora biti odrasli družbi svetlost, ne pa predmet izrabljanja in hotnega zavajanja v dejanja, ki za njo niso primerna. Oblast naj mladino zaščiti in strogo kaznuje vsak tak poskus. Pri presoji inkriminiranega dejanja naj največji del krivde išče v odrasli družbi, kjer se je dejanje spočelo, kjer je mladina dobila pobude.

Primorani smo bili to napisati, primorani v obrambo naše mladine, ker hočemo, da bi ostala zdrava in v obrambo vzgojiteljske časti, na kateri nečemo po tuji krivdi nositi nikakega madeža.

Vir.

Kateri posli spadajo sedaj v kompetenco prosvetnih oddelkov banskih uprav

Z uredbo o ureditvi ministrstva prosvete H. št. 236 od 31. marca 1937. so preneseni mnogi posli v kompetenco prosvetnih oddelkov kr. banskih uprav. Po tej uredbi spadajo v njihov delokrog sedaj:

Splošni posli: nadzorstvo nad delom in osebjem vseh državnih, samoupravnih in privatnih ljudskih, meščanskih, srednjih in učiteljskih šol, kakor tudi gospodinskih šol in tečajev. — Skrb za redno delovanje vseh omenjenih šol. — Nadzorstvo nad uporabo vseh šolskih knjig. — Nadzorstvo in skrb nad vsemi ustanovami v banovini. — Odobravanje izdajanja duplikatov šolskih potrdil in spričeval. — Evidenca uslužbenških listov vsega prosvetnega osebja v banovini in dostavljanje enega prepisa ministrstvu prosvete, upravljanje kartoteke tega osebja. — Izdajanja potrdil o službenih letih po podatkih uslužbenških listov. — Izdelovanje plačilnih popisov in likvidacija beriva za vse urade in osebja prosvetne stroke, ki so pod neposrednim nadzorstvom banskih uprav. — Izdajanje odlokov o periodičnih povišicah za vse osebje svojega delokroga. — Izdajanje predloga proračunov za vse šole in področne ustanove in dostavljanje istega ministrstvu prosvete. — Vodstvo, evidenco in izdelava misljenja nadrejenim oblastim o vprašanju dovoljenja za prirejanje koncertov, predstav in razstav umetniško prosvetnega značaja. — Nadzorstvo nad vsemi kulturnimi in prosvetnimi ustanovami in društvi v banovini. — Nadzorstvo nad pooblaščenimi knjigotrogi na teritoriju banovine. — Sodelovanje v nadzorstvu nad kinematografskimi predstavami in skrb, da se v njih ne predvajajo filmi, ki bi kvarno vplivali na kulturno in moralno življenje mladine. — Skrb za splošno prosvetno in kulturno življenje v banovini in pravočasno obveščanje ministrstva prosvete. Posli narodne prosvete po zakonu o banskih upravah kakor tudi oni, katere bo minister prosvete prenesel v delokrog banskih uprav. — Evidenca o publikacijah in poročanju tiska o prosvetnih vprašanjih in redno obveščanje ministra prosvete.

II. Posli o predmetih meščanskih, srednjih in učiteljskih šol. Predlaganje in dajanje misljenja o otvoritvah srednjih in meščanskih šol in števila razredov. Določanje komisij za pregled šolskih zgradb, meščanskih,

srednjih in učiteljskih šol. Zidava, popraviljanje in vzdrževanje šolskih zgradb, katere mora po zakonu graditi in vzdrževati banska uprava, kakor tudi skrb, da se neprikladne zgradbe zamenjajo z novimi, v kolikor je to predvideno v zakonu. Nadzorstvo nad vsemi šolskimi internati, državnimi in privatnimi v materialnem, higijenskem in disciplinskem pogledu. Nadzorstvo nad vsemi dijaškimi društvi. Odobravanje deljenega ali nedeljenega pouka v posameznih šolah, po lokalnih, terenskih in drugih potrebah. Odobravanje predčasnega zaključka dela v šolah zaradi nalezljivih obolenj in drugih upravičenih razlogov. Določanje nadomestitve odsotnim in bolnim ravnateljem in upraviteljem. Določanje šolskega teritorija za vse meščanske in srednje šole v banovini. Vodstvo statistike vseh omenjenih šol, učiteljstva in učencev v banovini in dostavljanje statistike ministrstvu prosvete. Odobravanje vseh razrednih popraviljnih in privatnih izpitov. Odobravanje naknadnega vpisa učencev kakor tudi odobravanje vpisa učencev, ki so prekoračili predpisano število let. Izdajanje odlokov o oprostitvi učencev od učenja posameznih predmetov po zakonskih predpisih, ki veljajo za posamezne šole. Odobravanje šolskih ekskurzij, šolskih prireditvev, proslav in sličnega. Odobravanje uporabe šolskih prostorov v izvenšolske svrhe. Odločevanje o izključitvi učencev iz vseh šol v kraju šole (§ 43., točka 3., zakona o srednjih šolah.)

Imenovanje in razreševanje honorarnih učiteljev v vseh teh šolah, ampak le v mejah razpoložljivega kredita, o čemer je treba takoj obvestiti ministrstvo prosvete. — Odobravanje za odhod učiteljstva meščanskih, srednjih in učiteljskih šol v inozemstvo. — Razpravljanje o sporih med ravnateljem (upraviteljem) in učiteljstvom, kakor tudi med učiteljstvom samim. Zbiranje vseh potrebnih podatkov za oceno učiteljev meščanskih, srednjih in učiteljskih šol. — Sklicevanje posvetovalnj ravnateljev in upraviteljev meščanskih, srednjih in učiteljskih šol na koncu šolskega leta in dostavljanje sklepov iz njihovih konferenc ministrstvu prosvete, kakor tudi osiguranje stroškov za take posvete v banovinskem proračunu. — Obvezno dostavljanje ministrstvu prosvete ravnateljskih odnosno upraviteljskih polletnih in letnih poročil o celokupnem učnem in vzgojnem delu.

Tečaji za učitelje kmetsko-nadaljevalnih šol in pripravljalnih tečajev

1. Uvodni in metodični tečaj za učitelje kmečko-nadaljevalnih šol bo na banovinski vinarški in sadjarski šoli v Mariboru od **2. avgusta do 14. avgusta 1937.**

V tečaju bodo predavanja iz kmečke psihologije, iz kmečke pedagogike, iz kmečkega narodopisja, iz kmetijskega gospodarstva, iz socialnega skrbstva na deželi, iz zdravstva in metodike, didaktike in iz pravilnika za kmečko-nadaljevalne šole.

V tečaj bodo v prvi vrsti sprejeti učitelji, ki že poučujejo na nadaljevalni šoli, pa še nimajo uvodnega tečaja, nadalje učitelji, ki so dovršili strokovni kmetijski tečaj in nameravajo s prihodnjim šolskim letom pričeti s poukom na nadaljevalni šoli, in končno učitelji, ki so že pet let delovali na podeželski ljudski šoli, ter so s svojim dosedanjim delom pokazali resno voljo za poklicno vzgojo in izobrazbo odrasle kmečke mladine.

Brez uvodnega tečaja ne bo smel v bodoče poučevati noben učitelj na kmečko-nadaljevalnih šolah.

2. Idejni tečaj za učitelje kmečkih pripravljalnih tečajev bo na banovinski vinar-

ski in sadjarski šoli v Mariboru od 16. avgusta do 21. avgusta 1937.

V tem tečaju bodo najvažnejša predavanja enaka kakor v uvodnem in metodičnem tečaju.

V tečaj bodo sprejeti učitelji, ne glede na število službenih let, ki so že, oziroma, ki nameravajo poučevati na kmečkih pripravljalnih tečajih.

Brez idejnega tečaja ne bo smel v bodoče poučevati noben učitelj na pripravljalnih tečajih.

3. Učitelji, ki bodo sprejeti v metodični oziroma v idejni tečaj, bodo imeli popolno oskrbo na vinarški in sadjarski šoli. Za delno kritje stroškov plača ob pričetku tečaja vsak udeleženec metodičnega tečaja 100 din in vsak udeleženec idejnega tečaja 40 din.

4. Prošje za sprejem v tečaj je uradnim potom predložiti kraljevski banski upravi (kmetijski oddelki) do 30. junija 1937. Prošnji mora biti priložena službena razpredelnica ali izvešček iz uslužbenškega lista. Prošnje morajo biti kolkovane z banovinskim kolkom za 10 din.

Drugi dan so zdravniki ugotovili smrt. Trnjeva pot tovarišice Hilde Krušičeve in njena prezgodnja smrt bosta ostala vsemu učiteljstvu v trajnem spominu. Bodi ji zemlja lahka, preostali naše iskreno sožalje.

Vir.

Dr. Alfred Adler

ustanovitelj individualne psihologije — umrl.

Listal sem po svojih mapah, v katerih hranim raznovrstno šaro — zame ljube spomine — in sem naletel tudi na sliko, ki predstavlja tridesetorico slovenskih učiteljev, ki smo pohiteli na pobudo mariborske Pedagoške centrale, najmarljivejše naše pedagoške matice, v času od 20. do 28. oktobra 1929, na Dunaj. Lepi spomini so se mi obudili: na prijetno popotno družino in na okolico novega, kar so nam pokazali tedaj dunajski šolniki. Zamislil sem se v simpatičnega reformatorja Otona Glöckla, prezidenta dunajskega šolstva, ki nas je ljubeznivo sprejel in nam je v slavnostni dvorani dunajskega šolskega sveta v izčrpnem predavanju podal smernice, ki so ga vodile, da se je upal na delo s številnim štabom sodelavcev, večina njih je bila ljudskošolskih učiteljev — in kako je dosegel potrebna sredstva za gradnjo novih šol, otroških vrtcev in ostalih institucij ter nato pristopil k reformi šolstva.

Oto Glöckel je zdaj že mrtev, v času, ko sem odprl svojo mapo, pa sem čital v dnevnikih kratke vesti, da je umrl tudi dr. Alfred Adler, eden najbolj prizadevnih reformatorjev takratne dobe in utemeljitelj posebnega znanstvenega sistema: individual-

† Hilda Krušič

Smrt občutno posega v naše vrste in trga iz njih najboljše tovariše in tovarišice. Zadnja njena žrtev je tovarišica Hilda Krušič, ki je v zadnjem času službovala v Šmartnem pri Litiji in ki je umrla dne 15. t. m. v ljubljanski bolnici po mučeniških bolečinah. Umrla je v cvetu svoje mladosti stara 27 let in po uspešnem devetletnem službovanju s silo odtrgana od svojih otrok in dobrih star-

šev kot žrtev bolezni, katero so ji povročile mnoge premetitve.

Pokojnica, ki je imela vse odlike učiteljskega poklica, je po maturi l. 1928. z velikim veseljem sprejela mesto volonterke v Ljubljani. Toda že čez dobro leto je dobila svoje prvo mesto v Krškem, kjer se je začela udeleževati kot izdatna narodna delavka. Mlada in idealna učiteljica je morala romati še v St. Vid pri Ptuj in končno v usodne Vodice pod Šmarno goro. Radi pomanjkanja stanovanj je bila primorana bivati v vlažni kuhinji, zbolela je. Z veliko muko in težkih korakov je prihajala v Ljubljano po zdravniško pomoč, dokler ni bila iz zdravstvenih razlogov premeščena v Dev. Mar. v Polju za toliko časa, da zopet ozdravi. Vkljub najboljši negi in zdravljenju na kliniki v Zagrebu se je bolezen postopoma in da ji rešijo življenje, so ji odstranili meseca maja leta 1934. v Grazu desno ledvico.

Po operaciji je pridno delala v šoli in pomagala ondotnemu Sokolu pri prosvetnem delu. Tako je vodila dečo, učila spevoigre in jih spremljala na klavir. Pri tem se je pa ne prekinjeno zdravila pri specialistu, ker so jo bolečine opozarjale na levo ledvico in bi vsaka prekinitev zdravljenja, pomanjkljiva dieta in fizična preutrujenost bili zanjo življenjsko nevarni. Domače ognjišče, oskrba in skrbni starši so ji res vrnilo rdeča lica ter je edinka Hilda s svojo prirojeno veselostjo in zdravim humorjem zopet razveseljevala dobro mater in skrbnega očeta, majorja invalida v pokoju.

Tri leta je tako preživela v Dev. Mar. v Polju najlepši del svojega življenja, dokler

ni bila meseca februarja 1936 po službeni potrebi premeščena v Šmartno pri Litiji. Nenadna sprememba, pomanjkanje prave dietične hrane, vsakodnevni napor in vožnja na službeno mesto ter končno prehlad v deževnem naliču meseca oktobra 1936. leta, so ji tako omajali zdravje, da je težko obolela.

V bolnici so zdravniki ugotovili, da je popolnoma izčrpana in da so se radi močnega prehlajenja pojavila nevarna vnetja. Medtem, ko je ona pogumno in vztrajno prenašala bolečine, so starši podvzeli vse korake, da bi po ozdravljenju nastopila službo v bližini Ljubljane. Zdravniki so namreč zahtevali, da se mora v lastnem interesu podrediti predpisom zdravljenja in ostati v najskrbnejši negi, kakršno more uživati izključno le doma. Vse prošnje nesrečnih staršev in brata zdravnika so bile zaman, brezpredmetna so bila nešteta zdravniška spričevala, neuslišana ljubezen trpeče matere in nedokončana Golgota hirajoče Hilde. Zaman je bila tudi vsaka nada v njeno ozdravljenje, ker je bolezen že globoko segla v mlado telo in ga počasi uničujoč pripravila na zadnji streljaj.

V ponedeljek, 7. t. m. je naša tovarišica ležala zopet vsa zbita in onemogla na operacijski mizi. Zalostno so gledali zdravniki mlado življenje, ki je hotelo premagati smrt, a je vendar imelo že vse njene znake. Z morfinem so ji lajšali strašne bolečine. Zadnji ponedeljek se je umirajoča še enkrat krčevito ubranila smrti, ko se je za trenutek prebudila in stisnila iz sebe dvakratni »ne«, potem pa padla v spanje, iz katerega se ni več prebudila.

Splošne vesti

POMEMBNA IZJAVA.

Izvršni odbor JUU je prejel od tovarišev in tovarišic, slušateljev višje pedagoške šole sledeče:

Jugoslovenskemu učiteljskemu združenju — Beograd.

Učitelj-slušatelj višje pedagoške šole v Beogradu niso prekinili kontakta s svojimi tovariši in budno spremljajo njihovo delo in zadržanje v borbi za stanovsko zavest in cloveške pravice.

V sedanjih razmerah je vodstvo udruženja popolnoma pravilno zapopadlo svojo nalogo in pokazalo redko hrabrost in vztrajnost v borbi za izboljšanje našega težkega socialnega položaja.

Prepričani smo, da jugoslovansko učitelstvo ne bo prodalo svoje zavesti za trenutne uspehe. Nam je povsem jasno, zakaj niso konkretni doseženi, zato z gnusom odklanjamo vsako organizirano sabotažo vitalnih učiteljskih interesov.

Slušatelj višje pedagoške šole se solidarizirajo z Vašim delom in obljublajo pomoč. (Sledi 71 podpisov.)

LEP USPEH UČITELJSTVA.

Pred kratkim so prinesli časopisi vesti o denarnih nagradah iz kraljevskega fonda, ki so dodeljene za delo na kulturnem, prosvetnem in gospodarskem polju. Te nagrade so dodeljene onim ustanovam in osebam, ki so izven svoje redne dolžnosti to delo opravljale in dosegle uspeh. Pohvale niso objavljene. Razveseljivo je dejstvo, da je od 100 nagrad dodeljenih učiteljem ljudskih šol 50 nagrad. Tradicija učiteljskega dela nam jasno pove, da ni moglo biti drugače. Težak je kriterij, po katerem se te nagrade dobivajo. Objektivnost se sama po sebi razume.

Tak uspeh je doseglo učiteljstvo v najtežjih razmerah, ki so v širši javnosti znane. Kak bi šele bil uspeh, če bi učiteljstvo imelo stalnost, ki bi vsakemu učitelju omogočila, da vidi plod svojega dela, večkrat treba mnogo časa. Tudi bi bili uspehi dela še večji, če bi bilo učiteljstvo gmotno močnejše, ker se večkrat dogaja, da mora učitelj dati tudi svoj denar za to delo, v nadi, da mu ga čas potom gospodarstva vrne.

Ali bo še kdo priznal in cenil ta uspeh učiteljskega dela?

SPREJEM V VIŠJO PEDAGOSKO ŠOLO.

Rektorat Višje pedagoške šole v Zagrebu je izdal za sprejem slušateljev (ic) v prvi letnik Višje pedagoške šole v Zagrebu za šol. leto 1937/38. sledeči razpis:

Po čl. 14. in 15. uredbi o Višji pedagoški šoli in § 87., odstavek 3., zakona o uradnikih in čl. 18. in 19. pravilnika o Višji pedagoški šoli, na osnovi odloka g. ministra prosvete z dne 31. marca 1937. P. br. 20.656 z dne 5. junija 1937. bo sprejetih v I. razred Višje pedagoške šole za šol. leto 1937/38. v I. odsek (za učitelje meščanskih šol) 50 slušateljev (ic) in v III. odsek (za šol. nadzornike) 20 slušateljev.

Za sprejem lahko prosijo:

1. V odsek za učitelje meščanskih šol učitelj (ice), ki so z odličnim ali prav dobrim uspehom položili diplomski (zrelostni) izpit in praktični učiteljski izpit in poučevali najmanj 3 leta v ljudski ali meščanski šoli z odličnim ali prav dobrim uspehom in niso starejši od 30 let.

2. V odsek za šolske nadzornike učitelj (ice), ki so z odličnim ali prav dobrim uspehom položili diplomski (zrelostni) izpit in praktični (definitivni) učiteljski izpit ter nato poučevali najmanj 10 let v ljudski ali meščanski šoli z odličnim ali prav dobrim uspehom ter niso starejši od 35 let.

Za sprejem lahko prosijo učitelji in učiteljice, ki se nahajajo v aktivni državni službi, a izjemoma tudi učitelji (ice) privatnih ljudskih in meščanskih šol, ki izpolnjujejo

obveze iz točke 1., ali taki se ne morejo javiti za odsek za šolske nadzornike.

Učitelji (ice), ki se nahajajo v državni službi, obdržijo tudi kot slušatelj Višje pedagoške šole pravice na popolno plačo najdalje za dve leti in so dolžni ostati najmanj trikrat tako dolgo v državni službi prosvetne stroke, kolikor je trajalo njihovo šolanje na Višji pedagoški šoli.

Prositi istočasno za sprejem v zagrebško in beograjsko Višjo pedagoško šolo ni dovoljeno. Slušatelj (ice) Višje pedagoške šole ne smejo biti istočasno vpisani za slušatelje univerze.

Prošnje naj kandidati pošljejo potom svojih predstojnikov rektoratu Višje pedagoške šole v Zagrebu (Meduličeva 33) do 15. julija t. l. in priložijo: 1. krstni list, 2. izpričevalo o učiteljskem diplomskem zrelostnem izpitu v originalu, 3. izpričevalo o položenem praktičnem učiteljskem izpitu v originalu, 4. potrdilo o ocenah za ves čas šolskega dela, 5. zdravniško spričevalo o zdravju, 6. obvezo, da bodo v učiteljski službi, v katero bodo postavljeni po položenem diplomskem izpitu, ostali trikrat toliko let, kolikor bodo obiskovali Višjo pedagoško šolo, 7. izjavo, v kateri odsek se javlja.

Prošnje in priloge je treba pravilno kolkovati. Prošnje kandidatov, ki ne priložijo vseh navedenih potrdil in ki nimajo vseh predpisanih predpogojev za sprejem, se ne bodo vzele v poštev.

Kandidati za I. odsek (za učitelje mešč. šol) naj navedejo v svoji prošnji tudi skupno predmetov, ki jo želijo študirati.

Strokovni predmeti po skupinah:

Prva skupina: narodni jezik s književnostjo, narodna in splošna zgodovina in zemljepis.

Druga skupina: tuji jeziki (nemški ali francoski jezik, po izbiri) in narodni jezik s književnostjo.

Tretja skupina: prirodopis, kemija in zemljepis.

Četrta skupina: aritmetika in algebra, geometrija in matematika.

Peta skupina: risanje, opisna geometrija in matematika.

Šesta skupina: gospodarsko trgovsko obrtni predmeti, kemija in zemljepis.

V drugi odsek (za učitelje za defektne otroke) se v šolskem letu 1937/38. ne bodo sprejemali slušatelj. Sprejeti kandidati bodo službenim potom obveščeni o sprejemu in o začetku predavanj.

TEČAJ ZA FINO KUHO.

Odbor učiteljic gospodinjstvo nadaljevalnih šol priredi od 3. do 12. julija tečaj za fino kuhinjo. Vrtil se bo v prostorih menze »Sloga« pod vodstvom strokovne učiteljice Grete Prašnikarjeve. — Prvenstvo za sprejem imajo učiteljice gospodinjstvo-nadaljevalnih šol, nato ostale. Pogoj pa je obvladavanje preproste kuhinje. — Tečaju bo letos priključen nauk o serviranju, na kar opozarjamo. — Pouk bo samo popoldne od pol 14. ure dalje, tudi ob nedeljah. Učnina in prispevek za obede znaša 350 din za osebo. — Preskrbljeno je za cenena prenočišča v Učiteljskem domu. (8 din na večer.)

Prijaviti se je z obratno pošto, najpozneje pa do 25. junija na odbor učiteljic gospodinjstvo nadaljevalnih šol, in sicer na naslov: Andreja Grum-Skulj, Brezovica pri Ljubljani. — Navede naj se, če se reflektira na prenočišče. O sprejemu razpošljemo pravočasno obvestila.

TEČAJ ZA PRIKROJEVANJE.

Odbor učiteljic gospodinjstvo-nadaljevalnih šol vabi k prijavi v tečaj za prikrojevanje, ki ga priredi od 5. do 17. julija (ne samo dva dni, kot je bilo pomotoma objavljeno v prvi objavi) pod vodstvom strokovne učiteljice Marije Hübl, na tehnični srednji šoli v

tovalnice. Za ta posel je izvečbal v posebnih tečajih učiteljstvo. Vzgojni vodje so bili šolniki specialisti, ki so dajali brezplačne nasvete staršem pa tudi učiteljstvu. Vzgojne posvetovalnice in ostale ustanove so bile posrečene institucije povojnega Dunaja in so jih hodili obiskovat ne samo naši slovenski učitelji, prihajali so stanovski tovariši iz vseh delov Evrope, da celo tudi iz Velike luže: Oceana. Po naključju smo se v istem tednu srečali celo z rumenokožci, ki so prišli iz daljnega Vzhoda na posest v pedagoško Mekko, kakor so krstili takratni Dunaj.

Neumorno je propagiral dr. Adler svoje ideje, reformiral, poučeval. Pa so se razmere na Dunaju in v Avstriji čez leta spremenile in dr. Adler se je izselil. Pritegnili so ga Američani, ki so mu leta 1932. ponudili profesorsko stolico na Long Islandskem Kolegu v New Yorku.

Vse svoje sile je posvetil odtlej za napredek in dvig ameriškega šolstva. Vzgojil si je obilico sodelavcev, neumorno je potoval od univerze do univerze, iz kraja v kraj in si na predavanjih širil krog svojih pristašev in simpatizerjev. Od časa do časa je prišel tudi v Evropo, kamor so ga vabile najvišje učne ustanove. Oni dan se je odzval vabilu slovite škotske univerze v Aberdenu. Prišel je preko Velikega Oceana v Britanijo. Prav ko je zapuščal predavalnico, kjer je spet žel obilo zahvale, ga je zadela kap. Onesvestil se je in ni mu bilo več pomoči.

Preko Rokavskega kanala se je nato razširila vest po vsem svetu, da ustanovitve individualne psihologije ni več med živimi.

—nč—

Ljubljani. Pouk bo le od 8. do 12. ure in je tako mogoč obisk obeh tečajev hkrati. Učnina je 160 din. — Program je sestavljen po željah učiteljev samih, je praktičen in smotreten. Snov uporabljiva za ljudske, gospodinjstvo-nadaljevalne ter celo obrtno-nadaljevalne šole (oddelek za šivilje). — Prijavitelj se je odboru učiteljic gospodinjstvo-nadaljevalnih šol na naslov Andreja Grum-Skulj, Brezovica pri Ljubljani. Prijave je poslati z obratno pošto, najpozneje pa do 25. junija, da bomo mogli pravočasno razposlati obvestila o sprejemu. Prenosišče v Učiteljskem domu (8 din za večer). Ako se reflektira nanj, naj se v prijavi navede.

— Pretekli teden je v uradu zadela kap banskega šolskega nadzornika tov. Ivana Štruklja. Prepeljan je bil v Leonišče. Njegovo zdravstveno stanje se je že znatno izboljšalo. Želimo mu skorajšnje okrevanje.

— Učiteljski dom v Ljubljani sprejme v svoj internat v Zibertovi ulici 27 v Ljubljani nekaj srednješolcev. Cene zmerno. Stanovanja higienična. Hrana meščanska. Nadzorstvo in pomoč pri učenju. Učni uspehi prav dobri. Zahtevajte prospekte! Opozarjamo na ta razpis tovarišice in tovariše, da pravočasno vložijo prošnje za sprejem sinov.

— V počastitev spomina blagopokojnega tovariša Vavla Požarja je celokupen učiteljski zbor v St. Petru pri Novem mestu daroval namesto venca za gluhomemo deco v Ljubljani 140 din. — Iskrena hvala.

— Ne zavrzite! V tekoči številki »Učiteljskega tovariša« smo priložili prospekte za Roditeljski list. Prosimo, da jih koristno upo-

rabite! Ako bi si lista že sami ne naročili, pridobite zanj vsaj enega člana, družino ali kako društvo, knjižnico, čitalnico i. dr. v svojem kraju! Če bodo komu zmanjkale naročilnice, se lahko poslužite prijave na list tudi z dopisnico. Po želji bo upravni odbor »R. lista« dopustil posameznim poverjenikom, da si zaračunajo od vplačane naročnine, ki bi nam jo poverjeniki nakazovali vse leto, 10 % provizijo. — K sotrudnikom »R. l.« je Pedagoška centrala povabila nad 80 kulturnih delavcev vseh krogov. Večina se jih je že odzvala, od teh tudi mnogo iz učiteljskih vrst. Ponovno se obračamo do vseh tovarišev (ic), da nam postanejo zvesti sotrudniki v listu. Objavljeni prispevki bodo seve honorirani. — Pedagoška centrala v Mariboru.

— Hranilnik brez dna? Ni treba imeti vedno hranilnik, ako se hoče štediti. Ako ga pa že imate, tedaj mora imeti dno, ker bi drugače padlo spodaj ven, kar ste zgoraj vložili. Ravno tako se godi marsikateri gospodinj, katera hoče varčevati na ta način, da kupuje slabo milo. V tem primeru mora veliko bolj in dalj časa mencati perilo, pa ga s tem prehitro uniči. Gospodinja, ki jemlje za pranje redno Schichtovo milo Jelen, varčuje na pravem mestu, ker za gotovo ve, da je dobila za pranje milo, ki je radi svoje izdatnosti najcenejše, a njeno perilo bo ostalo dolgo lepo in dobro ohranjeno.

— Nekateri šole že nad leto dni dolgojejo, kljub dvakratnemu opominjanju, znesek 25 din za Kajčeve »Odmeve ob Muru«. Prosim dotična upraviteljstva, da to kmalu poravnajo. — Milan Kajč.

Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

— I »Vas išče novih potov.« — Pod tem naslovom prinaša »Kmetijski list« od 9. VI. ekscerpt iz članka v »Učiteljskem tovarišu« št. 38., ki govori o razmerah na vasi in novih nalogah učiteljstva. Ekscerptu dodaja list sledeči komentar: Gorenji odlomki iz učiteljskega stanovskega glasila kažejo, kako se učiteljstvo svoje naloge zaveda. Dolžnost vseh, ki jim je narod več kot reklamna beseda za propagandne namene, pa je, da učiteljstvu v polni meri omogočijo izvrševanje njegovih nalog. Težavno bi bilo, če ne bi bilo na strani učiteljstva dobre volje, kot neodpušljivo pa bo morala označiti zgodovina vsako kretanje onih, ki bi to dobro voljo učiteljstva ubijali in z nerazumevanjem ovirali razmah njegovega idealizma.

— I Odlodk prosvetnega oddelka banske uprave v Zagrebu. Ker so se zadnji čas začele množiti tatvine šolskih knjig, je izdala banska uprava za savsko banovino odlodk, v katerem naproša vse šolske oblasti ter trgovsko in obrtniško zbornico v Zagrebu, naj ji pomagajo pri pobijanju tatvin v srednjih šolah. — Trgovci z antikvaričnimi knjigami vodijo sedaj o prodanih jim knjigah kontrolnik pod tekočo številko. — »Slovenski učitelj« dodaja k tej notici v svoji 5.—6. številki, da bi bil tak odlodk umesten tudi za našo banovino, kjer se tudi množijo tatvine šol. knjig, predvsem dragih zemljepisnih atlasov.

— I Nikakih nalog čez praznike! Tako pravi okrožnica direktorja vrhovnih študij v Budapešti. Otok naj o praznikih duševno počiva. (»Slov. učitelj« 5.—6.)

— I Obvezno telesno vzgojo mladine v šolski in pošolski dobi sta uvedli Italija in Nemčija. Po isti poti hodi zdaj naša država. Državna vzgoja, posebno če stremi za monopolom, je vedno zelo kočljiva stvar. Še manj moremo odobravati državni monopol, držav-

no vodstvo pri telesni vzgoji, ki sega daleč preko šolske vzgoje. Saj s tem posega država v pravice družine in staršev, pa tudi v osebno svobodo in hoče neposredno in do konca izoblikovati šablonskega patriota, narodnjaka in vzornika. (Po »Straži v viharju« od 3. VI.)

— I Borba za mladino. V »Slovenski besedi« od 4. VI. priobčuje dr. Dinko Puc sledeče misli: Država hoče v prvi vrsti vzgojo mladine v državnem, narodnem duhu, dočim hoče cerkev vzgojo samo v verskem duhu. Naravno je, da se ti interesi križajo. Res je, da hoče država vzgojiti moralno dobre, poštene in čiste državljane, kar to želi tudi cerkev, toda v interesu države je tudi, da vzgoja ni samo enostranska, marveč, da se državljani usposobijo za življenjsko borbo v vseh panogah gospodarstva, znanstva in umetnosti. Vzgoja ne sme biti ozkosrčna. Iz državnih šol morajo vzrasti možje širokega obzora, objektivnih pogledov, kritičnega duha, neustranih duš, ne pa majhni ljudje, ki jim je zameglen pogled po srednjeveških nazorih in dogmatičnih omejitvah. — Vsaka moderna država bo vztrajala na tem, da se vzgaja mladina v državnih, ne v konfesionalnih šolah. Tem bolj je potrebno to v Jugoslaviji, ki versko ni enotna. Vzgoja naroda je v prvi vrsti stvar države. Če hočemo prihraniti Jugoslaviji nesrečo verskih bojov, poskrbimo, da bo vzgoja mladine pripadala samo državi. — Ne moremo priznati nobeni cerkvi, da postane država v državi.

— I Pod svobodnim soncem. »Slovenska beseda« od 4. VI. piše pod tem naslovom: Urednik »Učit. tovariša« G. Mlekuž je moral na podlagi uradnega dekreta pustiti glavno uredništvo lista, na njegovo mesto so začasno postavili nekega drugega, že upokojenega gospoda, ker njemu pristojna oblast najbrž ne more več prav do živenga.

Učiteljski pravnik

— § Tablice Moji prejemki — so vprašanje posebne sorte, saj ne dobim na doseganje prošnje — na tem mestu — nobenega odziva — razen 2 izjem. Ker je že š. l. pri kraju, prosim razdelite tablice za prihodnje šol. leto članom društev in nakazite vsaj nekaj, da se bodo krili režijski stroški.

J. G.

Učiteljski pevski zbor JUU Emil Adamič

— p Navodila za pevski tečaj. Že v zadnji številki »Učit. tov.« smo objavili članstvu datum prihodnjega pevskega tečaja, t. j. od 5. do 10. julija t. l. Vsi oni, ki reflektirajo na stanovajne, naj se javijo po dopisnici tajništvu. — Tisti člani, ki pa ne morejo k tečaju, naj se opravičijo še v teku tega meseca.

Šolski radio

— r XXX. teden. Petek 25. junija bo predaval g. Ludvik Zorzut: »Po našem Pohorju.« Predavatelj bo pokazal mladini zeleno Pohorje od Maribora do Slovenjega Gradca. Opozoril bo na vse zanimivosti; pomudil se bo pri ogledih, logarjih, lovcih in drvarjih, ter se ustavil v Pohorskem domu, Mariborski koči, Ruški koči, pri koči na Klopnem vrhu, na Pesku in pri Ribniški koči. II.—III.

— r V kmetijskem radiu bo predaval v nedeljo 20. junija ob 17. uri g. inšp. M. Hu-mek: Več sadnih shrankov.

Stanovska organizacija JUU

Iz izvršnega odbora

— iz Izvršni odbor JUU v Beogradu je prejel brzojavne pozdravne in solidarnostne izjave od sreskih društev: Prnjavor, Petrinje in Cetinje.

Iz društev Vabila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA MESTO bo zborovalo v petek 18. junija ob 20. uri na dekliski šoli pri sv. Jakubu. Dnevni red: Učiteljica-žena in narodna prosveta. — Slučajnosti. — Pričakujemo polnoštevilno udeležbo, posebno s strani članic. — Odbor.

Poročila

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO PTUJ je zborovalo dne 20. marca 1937. ob 19. uri v Mladiki. Navzočih 101.

1. Predsednik čestita vsem onim, ki so napravili praktični učiteljski izpit.

2. Omeni brošuro o brezposelnem učiteljstvu in našem šolstvu in z njo poudari, kako resno se bavi sekcija s tem vprašanjem.

3. Apelira na članstvo, da plača naročnino za SSM.

4. Obrazloži, da se je v okviru »Učit. pokreta« ustanovil krožek za prvi razred, ki bo imel nalogo zbirati okrog sebe vse one, ki poučujejo v elementarnem razredu in ki bi se naj sestajali med seboj v cilju uvajanja sodobnih pedagoških načel pri pisalnico-čitalni metodi.

ne psihologije. Naj mu tu postavim skromen spomenik hvalečnosti, saj je s svojimi do-gnanji in prizadevanji nudil obilo pobude in navodil tudi marsikateremu slovenskemu šolniku.

Dr. Alfred Adler je bil Dunajčan. Čeprav se je rodil v siromašni družini mu je bilo omogočeno, da je obiskoval v domačem mestu vse šole od ljudske do univerze. Študiral je bolj s težavo, ker je bil slabega zdravja in — kakor pripoveduje sam, ga je stalno tlačil občutek manjvrednosti.

Leta 1895. je dobil doktorat iz splošnega zdravilstva. Specializiral se je za duševne bolezni in se je oklenil Freudovega seksualnega sistema. Kasneje pa se je od njega oddaljil in je postavil lasten sistem individualne psihologije.

Svoje nauke je znal uspešno popularizirati. Točno pred 30 leti je izdal svoje prvo delo o manjvrednosti organov. Njegove nauke so širili tudi mnogi dnevniki, ki so mu prepuščali potrebne stolpce. Sam je imel seveda na razpolago posebno revijo: Časopis za individualno psihologijo.

V teku svojega 30 letnega udejstvovanja je izdal obilico knjig. Preveč prostora bi zavzel, ko bi hotel navesti njihove naslove in kratke izčrpeke, kaj je obravnaval v njih.

Čeprav je bil dr. Adler zdravnik in ne poklicni profesor vzgojeslovja — kar so mu nekateri znanstveniki celo zamerjali, češ naj naj ostane rajši pri svoji stroki — se je vrgel marljivo mož tudi na praktično vzgojo. Po Dunaju je pričel ustanavljati vzgojne posve-